

УДК 330.101.542:330.341.1:004

Кригульська Т.Б.

к.істор.н., доц. НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя, Україна

### **R&D ЯК ІНСТРУМЕНТ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ**

Інноваційний вектор розвитку сучасної економіки відкриває нові можливості для ведення підприємництва, але разом з тим вимушує бізнес-структури адаптувати та оптимізувати свою діяльність, аби бути конкурентоспроможними. Стрімка трансформація глобального виробництва внаслідок формування нової цифрової економіки впливає на способи господарювання фірм. Експертні дослідження виокремлюють ряд нових інформаційно-комунікаційних технологій, впровадження яких зумовлюють сьогодні революційні зміни Індустрії 4.0: технології інтернету речей (Internet of Things - IoT), штучного інтелекту (Artificial Intelligence - AI) і штучних нейронних мереж (Artificial Neural Network - ANN), аналітики великих даних (Data Driven Decision - DDD), хмарних обчислень і віртуальн віртуальної або штучної реальності (Virtual Reality - VR), 3D-друку і 5G-зв'язку, блокчейну [1, с.131]. Без їх застосування утримати конкурентні переваги фірми у бізнес-середовищі, виходити на нові ринки виявляється практично неможливим.

Інтенсивний процес радикальних змін генерує появу нових форм адаптації компаній до викликів цифрової трансформації. Одним із ключових елементів такої адаптації фірм, що прагнуть розширювати межі застосування новітніх технологій, є створення ними команд R&D. Поняття R&D (Research

and Development) означає дослідження і розробки, спрямовані на пошук інноваційних рішень у сфері новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. Як правило, вони зосереджуються на глибоких технологіях (deep tech), розробляють найсучасніші ідеї та розширюють новаторські можливості бізнесових структур. Красномовним прикладом глибоких технологій може бути розробка та запровадження штучного інтелекту.

Сучасні фірми для того, щоб відрізнити глибокі технології від інших, використовують концепцію «технологічний горизонт». Глибокі технологічні рішення (deep tech) належать до другого і третього технологічних горизонтів. Це означає, що реалізація їхнього впливу можлива тільки через 4-8 років. Рішення, що вважаються глибокотехнологічними, зазвичай, ще не набули широкого застосування в галузі або загалом у світі, що посилює інноваційний вектор діяльності R&D. Зосереджуючись на глибоких технологіях і викликах цифрової трансформації, які вони самі водночас також провокують своєю діяльністю, сучасні R&D-команди цілеспрямовано створюють інноваційні розробки, здатні вже найближчим часом кардинально змінити бізнес-моделі компаній і галузей.

Продуктова та маркетингова групи у складі команди R&D є взаємозалежними у виконанні своїх робіт, хоч кожна з них здійснює свої операційні завдання: продуктова група тісно співпрацює з інженерними групами для планування, створення та визначення пріоритетів різних проєктів, а маркетингова група встановлює ефективні внутрішні та зовнішні комунікації. Реалізуючи серйозні наукові та інженерні виклики, інноваційні компанії намагаються бути в авангарді розробки трансформаційних рішень для майбутнього.

Процес роботи команд R&D зосереджується на комерціалізації довгострокових глибокотехнологічних досягнень. Це головна мета діяльності цих відділів. Комерціалізація має вирішальне значення у цьому процесі, оскільки рішення створюються безпосередньо для отримання прибутку. Саме у цьому є відмінності у діяльності команди R&D від дослідницьких та академічних установ. Завдяки розробці глибокотехнологічних рішень відділами R&D, підприємницькі структури створюють інтелектуальну власність компанії і комерціалізують ці рішення у великих масштабах. Такий підхід дозволяє фірмі прийняти бізнес-модель, відмінну від звичайного виробництва благ, з більшим акцентом на ліцензуванні інтелектуальної власності та її експертизі.

Досягнення щодо комерціалізації глибоких технологій надають компаніям можливості отримати новий інноваційний досвід у передових наукових та інженерних сферах. Знання нового формату не тільки допомагають налагоджувати міцні та надійні відносини з клієнтами, але й дозволяють пропонувати унікальні послуги компаніям-партнерам.

Демонструючи інноваційні переваги та майстерність у сфері R&D, підприємницькі структури мають змогу розширювати можливості своєї діяльності у багатьох сферах та своєю плідною діяльністю створювати додаткову цінність для поступального суспільного розвитку.

#### **СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

1. Ступницький О.І., Швед І.В. Сучасна фірма: глобальні виклики індустрії 4.0. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: *Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Вип.31. С.131-136.